

Det humanistiske fakultet

Dato
25.04.2012Referanse
2011/16137/OFUU.off. iht. offl. § 13, fvl. § 13 første
ledd nr. 1

Notat

Til:	Studieavdelingen
Kopi til:	Filosofisk institutt, Institutt for kunst- og medievitenskap, Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap, Institutt for arkeologi og religionsvitenskap, Institutt for moderne fremmedspråk, Institutt for musikk, Institutt for tverrfaglige kulturstudier, Institutt for historie og klassiske fag, Institutt for språk- og kommunikasjonsstudier
Fra:	Det humanistiske fakultet

Melding om arbeidet med utdanningskvalitet ved HF 2011

Innledning – kort om prosessen

I notatet av 09.01.12 fra prorektor for utdanning og læringskvalitet, «*Føringer for kvalitetsmeldinga om utdanningsvirksomheten i 2011*», framgår det at fakultetene i hovedsak skal bygge på samme opplegg og rammebetingelser som hittil. Det vil bl.a. si at meldingene skal knyttes opp til de vedtatte målepunktene – eller også kalt «kvalitetsdimensjonene» – som tidligere. Fakultetene er i tillegg bedt om å gi innspill og ideer til hvordan vi mener kvalifikasjonsrammeverket kan gi grunnlag for kvalitetssikringsarbeidet. Dette drøfter vi i eget avsnitt i meldinga.

Fakultetet gjennomførte noen endringer i årets prosess knyttet til kvalitetsmeldinga fra instituttene og de studenttillitsvalgte i forhold til tidligere meldingsprosesser. For det første ville vi sikre oss at studieprogramrådene spilte en aktiv rolle i rapporteringen fra instituttene. I tillegg ville vi involvere de studenttillitsvalgte både på fakultets- og instituttnivå mer direkte i rapporteringen til fakultetet. I den forbindelse utarbeidet vi to typer meldingsskjema: Ett for studieprogramrådene til bruk i analysen av kvaliteten på sine respektive studieprogrammer og studieretninger, og ett for de studenttillitsvalgte. Rapportene fra studieprogramrådene ble oversendt til fakultetet via instituttene sammen med et oppsummerende notat fra instituttledelsen. Rapporten fra de studenttillitsvalgte ble oversendt direkte til fakultetet.

Fakultetet er gjennomgående godt fornøyd med oppfølgingen av de nye meldingsrutinene på instituttnivået. Det er levert mange gode og interessante analyser fra studieprogramrådene sammen med oppsummerende notater fra instituttledelsen. I alt dreier det seg om over 30 enkeltstående rapporter som til sammen gir et bredt og fyldig bilde av læringsmiljøet ved fakultetet, både med hensyn til styrker, svakheter, muligheter og

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 Trondheim	E-post: postmottak@hf.ntnu.no http://www.ntnu.no	Bygg 2, nivå 5, Dragvoll	+47 73 59 65 95 Telefaks +47 73 59 10 30	Ola Furre Tlf: +47 73 59 67 66

All korrespondanse som inngår i saksbehandling skal adresseres til saksbehandleren ved NTNU og ikke direkte til enkeltpersoner. Ved henvendelse vennligst oppgi referanse.

utfordringer. Rapporten fra de studenttillitsvalgte er et nyttig supplement til rapportene fra instituttene. I det store og hele er det mye sammenfall mellom rapporten fra de studenttillitsvalgte og rapportene fra instituttene, men på noen punkter kommer det til syne avvik, bl.a. i bruken av referansegrupper. Dette er instituttene bedt om å følge opp.

Meldingen ble drøftet på instituttledermøtet 17.04.12 og i fakultetsstyret 25.04.12.

Fakultetet vil på grunnlag av rapportene fra instituttene og fra de studenttillitsvalgte, samt tilgjengelig statistikk og bakgrunnsdata (se vedlagt), gi følgende tilbakemelding på de ulike målepunktene i notatet fra prorektor:

Inntakskvalitet

Fakultetet har stor variasjon i inntakskvaliteten både med omsyn til karakter- og poengsnitt og antallet primærstøkere per program. Karaktersnittet for opptaket 2011 varierer fra 38,0 til 45,5 og poengsnittet fra 43,6 til 54,3. Det er også en tydelig forskjell på inntakskvaliteten mellom bachelor og årsstudiene: Karaktersnittet på bachelor var 40,5 (poengsnitt: 47,1) og på årsstudiene 42,3 (50,6). Årsstudiumsstudentene er med andre ord på et noe høyere faglig begynnernivå enn søkere til bachelorprogrammene. Karaktersnittet for HF samlet var (poengsnitt i parentes): 41,4 (50,6). Dette er litt lavere enn tallene for 2010 på 41,7 (51,9) og fakultetets måltall på 42,5.

Tallene avdekker andre interessante ulikheter: Noen programmer har høyt poengsnitt, men lavt karaktersnitt (for eksempel kulturminneforvaltning), andre med motsatt tendens (for eksempel musikkvitenskap). Det betyr at enkelte av programmene har et relativt stort innslag av søkere med tilleggsutdanning og praksis, og dermed høyere aldersnitt, men ikke nødvendigvis med det beste teoretiske kunnskapsgrunnlaget. Dette gir spesielle utfordringer i forhold til forventninger og læringsnivå, noe som også blir pekt på i et par av rapportene fra instituttene.

Tallene viser at mange av bachelorstudiene har søkere med relativt svake karakterer fra videregående skole (under 40,0 i snitt). Problemer med begynnernivået på studiene blir pekt på i flere av KVASS-rapportene fra instituttene, særlig for fremmedspråkstudiene, og det drøftes ulike tiltak for å kompensere for dette, bl.a. «oppfriskningskurs» og andre intensivopplegg i starten på studiet. Ulempen med slike «nødløsninger» er at det spiser av tid og ressurser til de av studentene som ikke har problemer med begynnernivået. Kombinasjonen av et for lavt kunnskapsnivå og generelt manglende motivasjon for universitetsstudier blant nyopptatte bachelorstudenter, slik det blir pekt på i enkelte av rapportene fra instituttene, er også etter all sannsynlighet en medvirkende årsak til det store frafallet på bachelor (jf. kommentarer om dette under avsnittet om resultat kvalitet).

Ser vi på antallet primærstøkere er variasjonen mellom søkertilbudene enda større: Fra en rekke BA-tilbud med 1 eller mindre primærstøker per studieplass til 7,1 og 9,5 på enkeltprogram (musikkteknologi og film- og videoproduksjon). Snittet på BA og årsstudier i 2011 var: 1,76, som er noe lavere enn i 2010 (1,90) og på master: 2,0, som er en liten oppgang i forhold til 2010 (1,98). Totalsnittet for BA, årsstudiene og MA var: 1,89, som er litt lavere enn for 2010 (1,97) og måltallet på 2,0.

Opptaket til den femårige lektorutdanningen (som ikke er inkludert i tallene over) har vært økende de siste årene, og snittet for 2011 var 2,55 primærstøker per studieplass, mot 2,39 i 2010, altså fortsatt økning. Det betyr at masteropptaket totalt (ordinære MA-program og 5LU) viste en positiv tendens i 2011, selv om økningen må anses å være relativt liten. Fortsatt hadde vi mange ledige plasser på masterprogrammene våre etter opptaket høsten 2011.

Fakultetet er ikke fornøyd med inntakskvaliteten og søkertallene for 2011, og særlig bekymringsfullt er utslaget dette gir med hensyn til begynnernivået blant de nye studentene innenfor enkelte av studiene våre. Det er potensiale til å ta opp flere studenter på enkeltprogram, men per i dag lar dette seg ikke gjøre av

ressursmessige årsaker (personell, utstyr og rom). Det er neppe realistisk å regne med noen stor økning i søkerallene framover fordi mye av dette handler om nasjonale og internasjonale trender (søkerstillbøyeligheten til humanistiske studier). Vi ser likevel noen positive tendenser, bl.a. knyttet til den 5-årige integrerte lektorutdanningen, samt at fakultet har tro på at satsingen på mer praksisrettede mastervarianter (POM) kan gi oss noen flere søkere på master i årene framover.

På bakgrunn av det som er nevnt over er det ikke realistisk å regne med at rekrutteringstiltak i lokal regi alene vil kunne endre mye på søkerstillbøyeligheten til humanistiske studier i årene framover. Her trengs en større nasjonal satsing, særlig inn mot språkfagene, slik vi har sett har hatt en gunstig effekt på rekrutteringen til realfag og teknologi. Vi har også satt i verk ulike rekrutteringstiltak de siste årene (bl.a. språkkampanjen «It's not only only»), uten at dette har hatt noen målbar effekt på søkerallene. Slike tiltak er også et kostnadsspørsmål, og fakultetet må i nåværende situasjon prioritere nøye hva vi bruker rekrutteringsmidlene til, og særlig om tiltakene realistisk sett kan forventes å ha ønsket effekt. Vi vil likevel fortsatt jobbe aktivt med enkelte utvalgte rekrutteringstiltak framover, i nært samarbeid med den sentrale rekrutteringsgruppa. Bl.a. har vi jobbet mye med å forbedre skolebesøksordningen i samarbeid Seksjon for rekruttering og opptak, for å nevne ett av flere eksempler på vellykkede rekrutteringstiltak. Vi har også tro på at et mer aktivt motivasjonsarbeid blant egne bachelorstudenter vil kunne gi oss noe bedre rekruttering til master framover. Det er mulig vi så noe av tendensene til dette allerede i forbindelse med opptaket i 2011. Dette vil fortsatt ha høy prioritet.

Selv om søkerallene ikke er på det nivået vi ønsker oss, vil det være svært uheldig å redusere på den totale opptaksrammen til fakultetet, da det er antallet studenter vi tar opp og uteksaminerer, og ikke minst det de produserer av studiepoeng, som gir oss de viktigste inntektene. I en situasjon der fakultetet er hardt presset økonomisk, vil effekten av en evt. innstramming av opptaksrammene bare forverre situasjonen. Det vil gi oss et enda vanskeligere utgangspunkt i arbeidet med å sikre et tilstrekkelig ressursgrunnlag til å drive studiene på en kvalitetsmessig forsvarlig måte. Fakultetet mener derfor at framfor en evt. innstramming av antallet studieplasser, må det heller satses mer aktivt på nasjonale rekrutteringstiltak til humanistiske fag som kan bidra til å snu den trenden vi ser i dag.

Læringskvalitet og programkvalitet

Dette er målepunkter som i alt vesentlig bygger på de tilbakemeldinger som er gitt i KVASS-rapportene og -analysene fra instituttene og studieprogramrådene. Fordi spørsmålet om læringskvalitet er vanskelig å skille fra spørsmålet om programkvalitet, og omvendt, har vi valgt å omhandle disse to målepunktene under ett.

Når det gjelder den generelle oppfordringen i notatet fra prorektor om å komme med refleksjoner, innspill og ideer om hvordan vi mener kvalifikasjonsrammeverket kan gi grunnlag for kvalitetssikringsarbeidet, viser vi til eget avsnitt om dette sist i notatet. I den grad dette nevnes i rapportene fra instituttene, framgår det at arbeidet med nye læringsmålsbeskrivelser i stor grad har hatt en positiv effekt, bl.a. ved bevisstgjøring om helhet og sammenheng i programmene.

I KVASS-rapportene fra instituttene framgår det at ordningen med referansegrupper og systemene og prosedyrene ellers rundt undervisningsevaluering på emnenivå, i det store og hele fungerer tilfredsstillende. Det meldes om noe avvik på noen programmer med for dårlig oppfølging og tilrettelegging, men også om manglende engasjement og deltakelse fra studentenes side. Fakultetet ser ikke behov for særskilte tiltak her, men oppfordrer de av instituttene der det er meldt om avvik på dette punktet om å følge det opp. Vi har også oppfordret til at referansegruppeheftet som er utarbeidet i regi av Studenttinget ved NTNU, blir spredd på instituttene og lagt ut på nettsidene.

Det gis ellers gjennomgående positive tilbakemeldinger på undervisningskvaliteten på emnenivå i rapportene fra referansegruppene og fra andre evalueringskilder, og relativt sett få avvik. Dette framgår av rapportene fra praktisk talt samtlige studieprogrammer og studieretninger ved fakultetet. Det er vanskelig å tolke disse

tilbakemeldingene på annet vis enn at studentene stort sett er fornøyd med kvaliteten på den undervisningen som tilbys ved fakultetet. Av tilbakemeldinger på behov for forbedringer nevnes bl.a. følgende:

- ***Det er ønske om mer tilbakemelding underveis med flere innleveringer og øvingsoppgaver:***
Dette er et punkt som går igjen i flere av rapportene, og er noe fakultetet også er opptatt av. Dette er et ressurssspørsmål (tid til veiledning og vurdering underveis), og i en presset økonomisk situasjon blir det fort en avveining mellom ønskene fra studentene og fra fagmiljøene mot de økonomiske rammebetingelsene som instituttene operer innenfor. På den andre siden kan det også være et spørsmål om prioritering og større grad av differensiering mellom de ulike undervisningstilbudene (for eksempel prioritere mer skrivetrening på enkelte emner på basisnivå). Dette gjøres også i dag, men muligens er denne muligheten for lite utnyttet på enkelte programmer. Vi oppfordrer derfor instituttene om å drøfte dette videre i sine interne oppfølginger av KVASS-rapportene fra studieprogramrådene.
- ***Det er ønske om større valgfrihet, særlig på BA-nivå (flere valgbare påbyggingssemner) og mer fagspesialisering innenfor BA-graden:***
Dette er en tilbakemelding fra studentene som nevnes i flere av rapportene, og noe vi ofte får tilbakemeldinger på også i andre sammenhenger. Fakultetet har lenge vært klar over at det er misnøye på enkelte fag med de begrensninger som er lagt på antall valgemner per fag, men dette kan heller ikke ses uavhengig av de økonomiske rammebetingelsene: Fakultetet er som nevnt i en situasjon der det er nødvendig å skjære ned på antallet undervisningstilbud. Fram til nå har dette vært gjort med «ostehøvelprinsippet», dvs. skåret ned på undervisningstilbudet innenfor eksisterende fagtilbud. Dette har ført til at flere av fagene praktisk talt ikke har noen valgemner på bachelornivå. Dette har vært nødvendig, men får uheldige konsekvenser for studenter som ønsker å spesialisere seg i retninger av faget som ikke dekkes av eksisterende undervisningstilbud. I neste omgang kan det få negative konsekvenser for rekrutteringen til master. Ett av målene med den omstillingsprosessen vi nå er inne i, der det bl.a. er vedtatt å legge ned hele fagtilbud, er å sikre kvalitet på de tilbudene som skal videreføres. Om dette på sikt kan gi grunnlag for større bredde (valgfrihet) innenfor enkelte fag og programmer, er for tidlig å si noe om.
- ***Det er ønske om å bygge ut tilbudet om bacheloroppgave***
Dette er en tilbakemelding vi ofte får fra de studenttillitsvalgte, og kommer også fram i noen av årets KVASS-rapporter fra instituttene og de studenttillitsvalgte. Fakultetet har lenge hatt som mål å kunne tilby studentene bacheloroppgave innenfor alle BA-program, men så langt har mindre enn halvparten av programmene og studieretningene innført dette. Den økonomiske situasjonen har igjen vært utslagsgivende og gjort at instituttene har vært mer tilbakeholden i forhold til å ville prioritere dette tiltaket. I utgangspunktet skulle BA-oppgaven komme *i tillegg til* fordypningen i fagene, men i nåværende situasjon er det en forutsetning at BA-oppgaven legges inn som del av fordypningen (del av de obligatoriske 82,5 studiepoengene). Det betyr at BA-oppgaven må ha et mer fagspesifikt innhold, men forutsetningen om et større selvstendig skrivearbeid, gjerne over et arbeidslivsrelevant tema, lagt til siste del av BA-graden, beholdes. Noen av fagmiljøene er kritisk til dette, mens andre oppfatter det som et bedre grunnlag for å kunne realisere tiltaket. Dette betyr at fakultetet fortsatt har en vei å gå før vi har innført BA-oppgave som et tilbud til alle BA-studentene.

Vi vil også vurdere BA-oppgave og bachelorstrukturen generelt (for eksempel plasseringen av påbyggingssemnene/2000-ernene) i forbindelse med implementeringen av de foreslåtte endringene i

nåværende studieprogramportefølje (jf. notatet til Styret om studieprogramporteføljen ved HF for 2013/14).

Resultatkvalitet

Resultatkvalitet måles både gjennom eksamensresultater og karakterfordeling og tall på studiepoengproduksjon, gjennomstrømning og frafall. Det er imidlertid ingen entydig sammenheng mellom disse målepunktene. Det kan være gode eksamensresultater med lite stryk på et bachelorprogram, samtidig som frafallet kan være høyt og gjennomstrømningen dårlig (i forhold til normert tid), og økende studiepoengproduksjonen slår ikke nødvendigvis ut på gjennomstrømningstallene. Dette fordi det er svært sammensatte årsaker til frafall og dårlig gjennomstrømning, særlig på bachelornivå. Dette er det også nylig gitt tilbakemelding på fra NTNU sentralt i forbindelse med en forespørsel fra departementet, og vi viser til denne korrespondansen.

Stort frafall og dårlig gjennomstrømning på bachelor er ikke et spesifikt HF/NTNU-problem, men en generell utfordring innenfor de frie studiene ved universitetene, og kommer bl.a. som et resultat av den store valgfriheten innenfor de fleste BA-programmene. At det er studentene selv som aktivt må be om vitnemål, slik det er ved NTNU, er et forsterkende element. I tillegg legges det opp til stor grad av mobilitet mellom lærestedene, bl.a. gjennom fleksible innpassingsordninger. Dette har også vært en ønsket målsetting fra politisk hold helt fra innføringen av kvalitetsreformen i 2003. *Det kan derfor synes paradoksalt at effekten av tilrettelegging for mobilitet nasjonalt utelukkende måles negativt i form av frafallsstatistikker.*

Det er likevel ingen tvil om at frafallet på BA-programmene våre er stort, uavhengig av hvordan dette beregnes og hvilke faktorer som legges til grunn. Egne tall viser at av bachelorkullet tatt opp høsten 2008, som etter *normert tid* skulle avlagt graden våren 2011, har ca. 50 % sluttet eller fått inndratt studieretten, mens 35 % er fortsatt aktive eller i permisjon. Kun 8,5 % har fullført graden ved fakultetet vårt. Hvor mange av disse som har sluttet eller fått inndratt studieretten, og evt. har fullført graden ved annet fakultet ved NTNU eller ved annen institusjon, har vi ikke tall på, men kun 5,7 % har fått overgang til annet studium ved NTNU. Vi vet med andre ord ikke det reelle frafallet på *individnivå*, men frafallet på BA-programmene våre er uansett svært høyt og derfor et problem for oss både økonomisk og rekrutteringsmessig (master). Nå er det registrerte frafallet på H2006- og H2007-kullet (hentet fra FS) noe høyere enn for H-2008-kullet (hhv. 56,5 % og 53,9 %), men usikkerheten knyttet til disse beregningene gjør det vanskelig å trekke noen entydig konklusjon om tendensene her.

Frafallet på årsstudiene er også stort, til tross for at inntakskvaliteten er noe høyere, samt at dette er en tidsmessig mer begrenset studierett (maks. to år). Av opptatte årsstudiumsstudentene høsten 2008, fullførte 39,2 %, mens 52,6 % har sluttet. Tilsvarende tall for 2009 og 2010 er hhv. 27,5 % / 61,6 % og 27,3 % / 61,7 %. Her opplever vi med andre ord en nedadgående tendens. Det er svært bekymringsfullt at så mange av årsstudiumsstudentene ikke fullfører, selv om dette er en svært sammensatt gruppe studenter med ulike mål for studiet (mange har nok også uklare mål). Ett av tiltakene vi drøfter for å motvirke det store frafallet er å opprette egne samlinger/seminarer for årsstudiumsstudentene, slik at vi i større grad får fanget opp denne gruppens behov for faglig oppfølging og sosial tilhørighet.

Gjennomstrømningen på master viser imidlertid mer positive trekk: Her fullfører langt de fleste graden, selv om det ofte tar noe lengre tid enn det som er normert (ved HF er maksimumstiden 4 år på deltid + evt. permisjon). Fullføringsprosenten de siste årene ligger på mellom 60-70 %. Vi er fornøyd med denne utviklingen, men kan i enda større grad legge til rette for at flere fullfører på normert tid. Dette er noe vi kontinuerlig vil ha fokus på.

Ser vi på studiepoengproduksjonen samlet for HF viser det en tydelig oppgang fra 2010 til 2011 (fra 2.363 til

2.551). Som nevnt innledningsvis er det ikke noen direkte sammenheng mellom studiepoengproduksjon og gjennomstrømning, bl.a. utgjør eksamenskandidater fra andre fakulteter en stor andel av denne produksjonen. Utvidelsen av norskkursene har også bidratt til økningen av studiepoengproduksjonen i 2011. Det er likevel en positiv utvikling, ikke minst fordi det bidrar til å øke inntektene til fakultetet.

Det må også nevnes at det ikke er stort frafall og dårlig gjennomstrømning på alle BA-programmene våre. Bl.a. er gjennomstrømningen god på bachelor i utøvende musikk. Dette er et profesjonsstudium med høy inntakskvalitet og studiemotivasjon og med stor grad av individuell oppfølging, noe som avgjort har betydning for gjennomstrømningen. Også andre BA-program, som eksempelvis kulturminneforvaltning og musikkteknologi, har mindre frafall enn andre BA-program. Disse er i likhet med utøvende musikk mer profesjonsrettede og fastlagte 3-årige program med liten valgfrihet, som sannsynligvis er avgjørende faktorer her.

Fakultetet er naturlig nok opptatt av frafalls- og gjennomstrømningsproblematikken, men det er store utfordringer knyttet til statistikk og beregningsgrunnlag og kartlegging av årsaker. Vi er også kjent med at det pågår et nasjonalt arbeid rundt denne problematikken. Dersom avlagte BA-grader blir en del av indikatormålene for budsjettildelingen fra departementet, slik det kan se ut til, må det settes inn ressurser både sentralt og på fakultetene for å få et bedre system rundt dette, både i forhold til statistikk og beregninger, utdanningsplaner og vitnemålsproduksjon.

Samfunnsrelevans

Det er en kjensgjerning at de humanistiske fagene står overfor store utfordringer når det gjelder å kommunisere sin arbeidslivsrelevans til potensielle studenter. I konkurranse med mer yrkesprofilerte tilbud kan det være vanskelig for søkerne å se hvordan et fagtilbud innenfor de frie studier kan gi dem en god jobb etter endt utdanning. Det er en tendens i søkermassen til å velge utdanninger som er tydelige i sin kobling til arbeidsliv, og dette slår ikke nødvendigvis positivt ut for humaniora. Studenter ved vårt fakultet etterspør også i stadig større grad fagenes arbeidslivsrelevans, og dette stimulerer fagmiljøene til økt oppmerksomheten omkring spørsmålet.

I KVASS-rapportene fra instituttene gis det ulike tilbakemeldinger på dette punktet. Flere peker på at studieprogrammet har høy samfunnsrelevans, men at dette er for dårlig kommunisert til studentene. Dette er noe vi har jobbet mye med over tid, også i forbindelse med kvalifikasjonsrammeverket, men det er tydeligvis behov for fortsatt fokus på dette i tilknytning til studieplaner/læringsmål, nettsider og annen informasjon og veiledning til studentene. Vi vil derfor intensivere arbeidet på dette området. Det arbeides blant annet med planer om hvordan de gode erfaringene fra mange års arbeid med Humanister i praksis (HiP) bedre kan tilbakeføres og utnyttes av de ulike fagene i deres arbeidslivsprofilering.

Ellers meldes det om forventninger knyttet til etableringen av POM-variantene på master (praksis-/prosjektorientert master). Per i dag er fem av masterprogrammene våre knyttet til POM (fra og med 2012/13). Det foreligger imidlertid et forslag om å gjøre POM tilgjengelig for studenter på alle masterprogram. Fakultetet vil ta stilling til dette i forbindelse med revisjonen av studieprogramporteføljen for 2013/14.

Flere melder om behov for bedre kartlegging av hva som skjer med kandidatene på arbeidsmarkedet etter endt utdanning. Det skal gjennomføres en større kartlegging i NTNU-regi, men det er åpenbart behov for slike undersøkelser også på studieprogramnivå. Ett av instituttene våre har nylig gjennomført en slik undersøkelse (Institutt for musikk). Slike undersøkelser gir nyttig informasjon både i forhold til veiledningen av studentene og i drøftinger om videreutviklingen av programmene. Fakultetet vil drøfte med instituttene hvordan slike undersøkelser kan gjennomføres og i så fall hvilken støtte som trengs.

Rammekvalitet/læringsmiljø

Omtrent samtlige studieprogramråd, samt de studenttillitsvalgte, melder om misnøye med undervisningslokalene på Dragvoll, særlig gjelder dette luftkvaliteten, men også tilgangen på egnede rom (manglende fleksibilitet i forhold til ulike undervisningsaktiviteter og størrelse på gruppene). Det meldes også om mangelfullt teknisk utstyr fra de praktisk-estetiske programmene med stort behov for oppdatert audiovisuelt utstyr. Misnøyen med undervisningslokalene gjelder også Olavskvartalet (utøvende musikk og musikkteknologi).

Fakultetet ser på dette som den mest gjennomgående tilbakemeldingen fra instituttene i årets KVAAS-runde, og omfanget av problemene ser ut til å være så store at det hindrer utviklingen av et godt læringsmiljø. Ansvaret for utstyr og oppgradering av undervisningslokalene ligger hos den sentrale studieavdelingen, og fakultetet ber om at dette følges opp sentralt. Det er en kjent sak at det er et stort press på undervisningslokalene på Dragvoll. Det er derfor ekstra viktig at de nåværende læringsarealene bidrar til et godt læringsmiljø.

Styringskvalitet

Fakultetet opplever at ordningen med studieprogramråd fungerer bra på instituttene, noe årets KVAAS-runde bekrefter på bakgrunn av de til dels solide rapportene som er levert. Deres rolle i kvalitetsarbeidet er nå rimelig tydelig. Vi har også gjennom årets KVAAS-runde forsøkt å gjøre instituttledelsens rolle versus studieprogramrådene tydeligere i denne prosessen: Deres ansvar er å følge opp tiltak som foreslås av studieprogramrådene og gjennom prioriteringer iverksette tiltak, der også økonomi og andre rammebetingelser vil være avgjørende.

Men fortsatt har vi utfordringer på dette området, særlig gjelder dette i styringen av tverrfaglige og tverrfakultære studieprogram (eks. medievitenskap og europastudier). Her må ansvar, styring, mandat og sammensetning i større grad tilpasses de særegne forholdene til det enkelte programmet. Vi er i stadig dialog med de aktuelle instituttene om dette.

Synspunkter på kvalifikasjonsrammeverket og kvalitetssikringsarbeidet

I løpet av 2012 skal arbeidet med implementering av Kvalifikasjonsrammeverket være ferdig. Det betyr at beskrivelser av studieprogram og tilhørende emner skal være gjort i termer av forventet læringsutbytte for studenten. Fagmiljøene har så langt lagt ned svært mye arbeid i implementeringen av KRaV, og det har i overveiende grad vært en positiv prosess, med stor og aktiv deltakelse fra faglærerne. I mange fagmiljøer har dette arbeidet bidratt til at man har sett sammenhenger i utdanningene som ikke var tydelig tidligere, ettersom hvert enkelt emne nå i større grad blir sett som del av et større hele, med sin spesielle funksjon innenfor denne helheten. Dermed har arbeidet med KRaV også vært en bevisstgjøringsprosess, som blant annet legger et godt grunnlag for det videre arbeidet med kvalitet i studietilbudene, og med den tydeliggjøringen av relevans som vi omtaler ovenfor.

Det er naturlig at KRaV vil representere et grunnlag for kvalitetssikringsprosessene framover. Læringsmålene kan sies å sette standarden for våre studietilbud, og en melding som er utformet på grunnlag av disse vil nødvendigvis måtte gi svar på mange spørsmål relatert til kvalitet i utdanningen. Før vi kommer så langt at vi eventuelt kan bruke KRaV systematisk i vårt arbeid med den årlige kvalitetsmeldingen, ønsker vi å arbeide videre i fagmiljøene (via programrådene) med tema som: Hvordan skal vi bruke KRaV og den filosofien KRaV baserer seg på i arbeidet med å videreutvikle kvaliteten i program og emner? Hvordan skal for eksempel undervisnings- og læringsaktivitetene internt i emnene innrettes for å oppfylle læringsmålene på en best mulig måte? Hvilke vurderingsformer er mest relevante sett i forhold til disse aktivitetene? Vi mener det er viktig å ikke "slippe" arbeidet med KRaV etter at vi har implementert selve ordningen, men i størst mulig grad holde diskusjonen varm i fagmiljøene omkring hvordan vi skal bruke KRaV for å styrke kvaliteten i

studietilbudene, og i den undervisning og læring som foregår på emnenivå. KRaV er ikke kun en mal for beskrivelse av studieplaner, og implementeringen ikke kun en tidsavgrenset prosess, men selve den måten vi skal tenke planmessig om utvikling av studietilbudene på i framtiden. Det er også viktig at referansegruppene blir fortrolige med den nye måten å tenke læringsmål på, slik at KRaV kan legges til grunn for diskusjonene med faglærer i gruppene.

Det knytter seg også spørsmål til hvordan vi skal måle om studentene etter endt utdanning har oppnådd forventet læringsutbytte, ut over karakterene. Vi mener at det er nødvendig med en bedre kontakt med ferdige kandidater, for å følge med når det gjelder utdanningens anvendbarhet i yrkeslivet. Her er det behov for undersøkelser på programnivå, se også omtalt ovenfor.

Prioriterte tiltak i 2012

På grunnlag av det som er kommet fram og drøftet gjennom årets KVASS-runde vil fakultetet prioritere følgende tiltak for 2012:

- Forbedring av romsituasjonen og kvaliteten på undervisningslokalene på Dragvoll og i Olavskvartalet
- Fortsatt fokus på arbeidet med å tydeliggjøre de humanistiske fagenes arbeidslivsrelevans
- Fokus på frafallsproblematikken, særlig på lavere grad, her under drøfting av ulike tiltak som eks.:
 - Hvordan tilby bacheloroppgave for alle?
 - Faglige mentorer for BA-studentene?
 - Hvordan få fram mer relevant statistikk og kartlegging av årsaker?
 - Hvordan styrke det faglig-sosiale miljøet?
- Øke motivasjon og deltakelse blant studentene i kvalitetsarbeidet – fokus på referansegruppene
- Videreutvikling av KRaV – drøfte hvordan integrere KRaV i kvalitetsarbeidet

Vedlegg: Statistikk og bakgrunnsdata